

مقدمه

در علم حسابداری، بدهی‌ها به عنوان یکی از ارکان اصلی معادله حسابداری (دارایی = بدهی + حقوق مالکانه) شناخته می‌شوند. بدهی‌ها تعهداتی هستند که واحد تجاری در قبال اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگر بر عهده دارد و باید در آینده آن‌ها را با استفاده از منابع اقتصادی تسویه کند.

در این مقاله با تیم آموزشی نخبه حساب همراه باشید تا به بررسی انواع بدهی‌ها، نحوه شناسایی و ثبت آن‌ها در دفاتر حسابداری همراه با مثال‌هایی کاربردی بپردازیم.

تعریف بدهی در حسابداری

بدهی‌ها تعهداتی هستند که در اثر معاملات یا رویدادهای گذشته به وجود آمده‌اند و انتظار می‌رود تسویه آن‌ها موجب خروج منابع اقتصادی از واحد تجاری شود. بدهی‌ها به دو دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

اسکن کنید

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

nokhbe_hesab

بدهی‌های جاری (کوتاه‌مدت)

بدهی‌های جاری، تعهداتی هستند که انتظار می‌رود طی چرخه عملیاتی واحد تجاری یا ظرف یک سال مالی (هر کدام طولانی‌تر است)، از محل دارایی‌های جاری یا ایجاد بدهی‌های جدید، تسویه شوند. این بدهی‌ها معمولاً به عملیات روزمره شرکت مربوط می‌شوند و تأثیر مستقیمی بر نقدینگی شرکت دارند.

ویژگی‌ها:

- قابل تسویه در کوتاه‌مدت
- به‌طور مستقیم با عملیات جاری شرکت مرتبط‌اند
- از منابع نقد یا دارایی‌های جاری تسویه می‌شوند

نمونه‌هایی از بدهی‌های جاری:

حساب‌های پرداختنی: بدهی به فروشندگان بابت خرید نسیه کالا یا خدمات
اسناد پرداختنی کوتاه‌مدت: بدهی‌هایی که با اسناد رسمی مانند چک یا سفته ثبت شده‌اند

مالیات پرداختنی: تعهد شرکت برای پرداخت مالیات به دولت

هزینه‌های پرداختنی (تعهدشده): مانند حقوق و دستمزد پرداخت‌نشده، اجاره یا بهره معوق

پیش‌دریافت درآمد: مبالغی که شرکت بابت خدمات یا کالاهای آینده دریافت کرده است

بدهی‌های مربوط به سود سهام پرداختنی: در هنگام تصویب سود برای سهامداران شرکت، این بدهی ایجاد می‌شود

مثال ثبت حسابداری برای بدهی جاری:

در تاریخ ۱۰ تیر ۱۴۰۴، شرکت بابت خرید نسیه مواد اولیه به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از فروشنده، بدهی جاری ایجاد می‌کند:

اسکن کنید

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

nokhbe_hesab

بدهکار: موجودی مواد اولیه به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

بستانکار: حساب‌های پرداختنی به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

بدهی‌های بلندمدت (غیرجاری)

بدهی‌های بلندمدت تعهداتی هستند که سررسید آن‌ها بیش از یک سال مالی یا چرخه عملیاتی شرکت است. این بدهی‌ها بیشتر با تأمین مالی پروژه‌ها یا سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در ارتباط‌اند و تأثیر بلندمدت‌تری بر ساختار مالی شرکت دارند.

ویژگی‌ها:

- معمولاً برای تأمین مالی پروژه‌های بزرگ یا سرمایه‌گذاری‌ها استفاده می‌شوند
- در صورت وضعیت مالی به عنوان بدهی‌های غیرجاری نمایش داده می‌شوند
- شامل بهره‌مندی از منابع مالی در بازه زمانی طولانی است

نمونه‌هایی از بدهی‌های بلندمدت:

وام‌های بلندمدت بانکی

اوراق قرضه منتشرشده توسط شرکت‌ها

تعهدات اجاره‌ای بلندمدت (طبق استاندارد اجاره‌ها)

ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان

وام‌های دریافتی از شرکت‌های وابسته با سررسید بلندمدت

مثال ثبت حسابداری برای بدهی بلندمدت:

در تاریخ ۱ مرداد ۱۴۰۴، شرکت مبلغ ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام بلندمدت از بانک دریافت می‌کند:

بدهکار: بانک (وجوه نقد) به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

بستانکار: وام‌های دریافتی بلندمدت به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

اسکن کنید

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

nokhbe_hesab

نکته: در پایان هر سال مالی، آن بخش از وام بلندمدت که طی سال آینده سررسید می‌شود، باید به‌عنوان "حصة جاری وام بلندمدت" طبقه‌بندی شود.

شناسایی و اندازه‌گیری بدهی در حسابداری

یک بدهی زمانی شناسایی می‌شود که:

- احتمال خروج منافع اقتصادی در آینده وجود داشته باشد؛ و
- مبلغ آن به‌طور قابل اتکایی قابل اندازه‌گیری باشد.

مثال‌ها و ثبت‌های حسابداری بیشتر

مثال ۱: خرید نسبه کالا از فروشنده

فرض کنید شرکت الف در تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴ مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا به‌صورت نسبه از شرکت ب خریداری می‌کند.

ثبت حسابداری:

در تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴، شرکت الف خرید کالا به ارزش ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال را شناسایی کرده و بدهی مربوط به شرکت ب را ثبت می‌کند:

بدهکار: موجودی کالا به مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

بستانکار: حساب‌های پرداختنی به مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

مثال ۲: پرداخت بخشی از بدهی به فروشنده

در تاریخ ۳۰ خرداد ۱۴۰۴، شرکت الف مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بدهی خود به شرکت ب را پرداخت می‌کند.

ثبت حسابداری:

در تاریخ ۳۰ خرداد ۱۴۰۴، کاهش بدهی به فروشنده ثبت می‌شود:

بدهکار: حساب‌های پرداختنی به مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

بستانکار: بانک به مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

اسکن کنید

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

nokhbe_hesab

نتیجه‌گیری

در این مقاله با مفهوم بدهی و انواع آن در حسابداری آشنا شدیم. یاد گرفتیم که بدهی به دو دسته جاری و غیرجاری، طبقه‌بندی می‌شود. از هر دسته، مثال‌هایی بیان شد. بعد از موارد فوق نیز، با ثبت‌های حسابداری بدهی هم آشنا شدیم.

به هر حال، درک صحیح از ماهیت بدهی‌ها و نحوه ثبت و گزارش‌دهی آن‌ها نقش بسزایی در ارائه صورت‌های مالی شفاف و قابل اتکا دارد. حسابداران موظف‌اند با رعایت استانداردهای حسابداری، بدهی‌ها را به‌درستی شناسایی و افشا کنند تا استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی بتوانند تصمیمات بهتری اتخاذ نمایند.

نخبه‌حساب

۰۹۳۷۴۰۰۶۴۰۶

اسکن کنید

nokhbe_hesab